

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Več podpore

V preteklem letu so tudi obrtne gospodarske organizacije stvile 10-letnico delavskega samoupravljanja. Za razvoj družbene obrti je bilo to desetletno obdobje izredno pomembno, saj je ta s svojim razvojem in delom opravičila svoj obstoj.

Vedno, kadar pišemo ali govorimo o delavskem samoupravljanju v našem gospodarstvu mislimo vse preveč splošno. Ne upoštevamo, da nastopajo v pogojih delavskega samoupravljanja med posameznimi delavnostmi občutne razlike. Te izvirajo že iz samih značilnosti, ki jih imajo določene stroke v okviru celotnega gospodarskega sistema. Zato je nujno potrebno, da se delavsko samoupravljanje obravnava ločeno. Tako ločeno obravnavo terjajo tudi obiti.

Pogosto menimo, da je delavsko samoupravljanje v obrti dosti uspešnejše zato, ker je informiranost v manjših obratih lažje bolj popolna. To v neki meri tudi drži, vendar delovanje organov delavskega samoupravljanja tukaj ne more priti do popolnega izraza. Zakaj? Obstoj delavnic z manjšim številom zaposlenih ni ekonomsko utemeljen. Take kolektive se mora zlasti ukvarjati s storitveno dejavnostjo, zato ne more ustvariti denarnih sredstev za navedeni razvoj delavnice. Delavski sveti po teh kolektivih torej ne morejo upravljati z neko vsoto denarnih sredstev in zato več ali manj opravljajo samo formalne dolžnosti.

Vse navedene zadeve pa narekujejo organom delavskega samoupravljanja, da prično proučevati možnosti za združevanje manjših delavnic v večje gospodarske organizacije. To bo razen večje rentabilnosti poslovanja postavilo tudi delavsko samoupravljanje na solidnejšo in trdnjšo osnovo. Danes imamo namreč v kranjskem okraju še vedno 86 odstotkov obrtnih delavnic, ki zaposlujejo manj kot 50 delavcev.

Nadaljnji razvoj družbene obrti, predvsem v smeri mehanizacije, bo zahteval od organov delavskega samoupravljanja tudi odgovornejše delo. Za uspešno reševanje teh nalog bodo delavski sveti potrebovali konkretno pomoč s strani obrtnih zborskih in zborov proizvajalcev po občinah. Predsedem občinskih odborov naj v večji meri sodelujejo pri družbenem upravljanju v obrti. Razumeti je treba, da obrti na področju že s samim delovanjem rešujejo vrsto drobnih, pa vendar pomembnih komunalnih vprašanj, ter da prav zaradi tega zaslužijo še večjo pozornost.

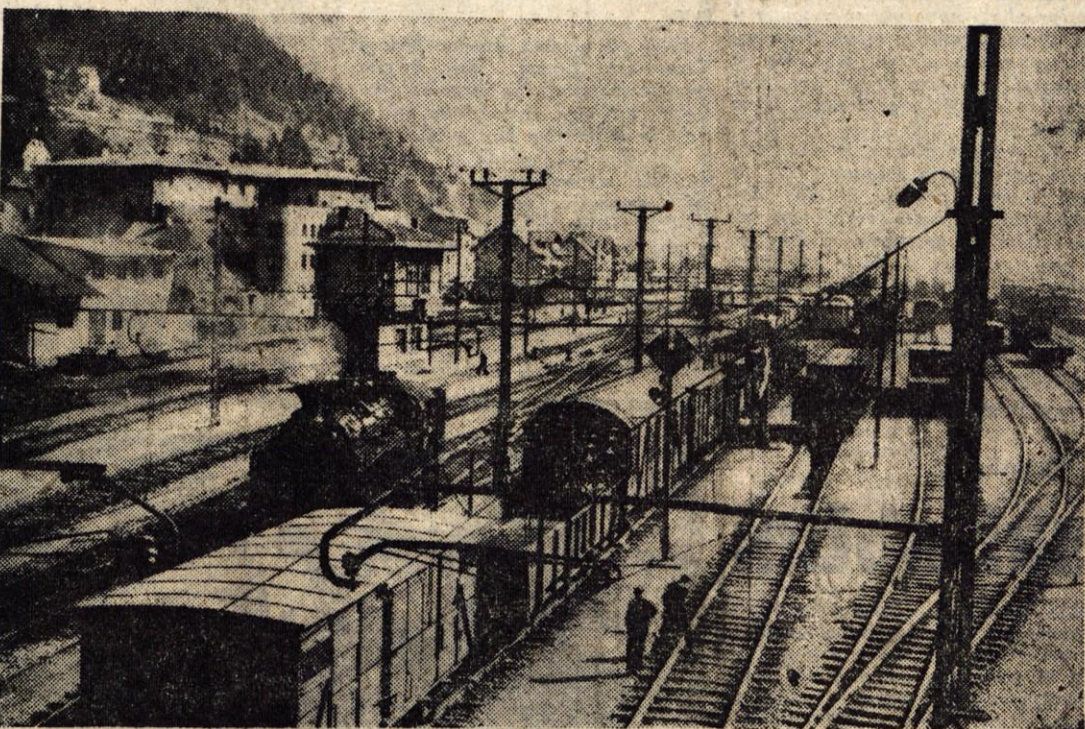

Tončka Mokorel

Nekatere starejše delavke v BPT v Trzinu ter prvoborci in aktivisti trzinjskega koda se še zmeraj živo spominjajo prijazne in nasmejene, toda neuklonljive tkalke Tončke Mokorel.

Rojena je bila v Trzinu 1. 1911. Z 14 letom starosti je morala v tovarno, da bi si zaslužila kruha. Toda ta je bil takrat zelo grenak. Delala je samo po 4 dni na teden in to le po 4 ure. Zato je bila hudo razočarana nad takim življenjem in iskala družbo pri ljudeh, ki so pripovedovali o krivici takratnega režima in o delavskih pravicah, ki jih bo treba izboljševati. Začela je upati v lepšo prihodnost. V kolektivne predilnice je postala priljubljena. Tako so jo tam že ob znani veliki tekstilni stavki leta 1936 izvolili v stavkovni odbor. Po končani stavki je bila seveda odpuščena. Še z večjo vnemo se je oklenila naprednega gibanja. Z naprednimi tovariši se sodelovala, prebirala razne ilegalno čtivo in se kalila v mladega revolucionarja. Že tisto leto, leta 1936, je bila tudi sprejeta v vrste KPJ, kar je bil zanjo velik dogodek. Bila je vneta tajnica »Vzajemnosti« in v drugih naprednih organizacijah. Leta 1940 je bila med prvimi pri organizaciji protestov proti dragini, zbirala je podpise za Rdečo pomoč političnim zapornikom itd.

Okupacija je ni iznenadila. Pripravljen je bila na to. Brž je zbirala orožje, organizirala razna gibanja itd. Ko pa je junija 1941 organizirala stavko v predilnici, se je komaj še umaknila v partizane. Toda februarja 1942, ko je prišla iz daljnega kot kurirka v Kranj, jo je izdaljalce spoznal in izdal. Odpeljali so jo v Begunje. Kljub strašnemu

JESENICE — Jeseniška železniška postaja je iz dneva v dan vse važnejše železniško prometno vozlišče na severu Jugoslavije. Skozi njo sedaj poteka skoraj ves tranzitni promet iz Vzhodne Evrope. Nedvomno bo imela kmalu še večji pomen, ko bo elektrificirana gorenjska proga (dela so že v teku) in tako povezana z elektrifikacijskim železniškim omrežjem proti Trstu in Reki. Z elektrifikacijo gorenjske proge se bodo tudi precej zmanjšali stroški prevoza.

Občinska konferenca ZB v Trzinu

Delo v samoupravnih organih ena izmed najvažnejših nalog preživelih borcev NOB

Trzin, 19. marca — Letošnji jubilej — 20-letnica revolucije naj bo praznovanje vseh državljanov — Z nadaljnjim šolanjem in strokovnim usposabljanjem ter izboljšanjem stanovanjskih razmer je treba članom Zveze borcev izboljšati življenjske razmere — Organizacije ZB naj zlasti letos aktivno sodelujejo pri prenašanju tradicij NOB na mladih — Osrednja občinska proslava revolucije bo na Retnjah 23. julija. Člani ZB naj še aktivneje sodelujejo v družbenih in delavskih samoupravnih organih in drugih organizacijah za uresničanje tistih načel, za katere so se bojevali.

Taki so bili nekateri najvažnejši zaključki včerajšnje občinske konference članov Zveze borcev v Trzinu. Konferenci so prisostvovali tudi člani Okrajnega odbora ZB iz Kranja ter 81 delegatov, ki so jih izvolile krajevne organizacije v Križah, Kovorju, Jelendolu, Podlublju, v Lešah, v Lomu in v mestu Trzinu.

Pred reorganizacijo društev prijateljev mladine

Okrajna Zveza prijateljev mladine za Gorenjsko je odločila, da bodo na področju občine oziroma mesta ustanovili DPM, v občini s sedežem v Kranju pa Občinsko zvezo prijateljev mladine Kranj. Do sedaj sta bila ustanovljeni že dve DPM, in sicer na Primorskem in DPM Vodvodni stolp. Za ustanovitev DPM se pripravljajo tudi na Zlatem polju. Ustanovna skupščina bo verjetno 30. marca. — Ustanovili jih bodo še v Stražišču, na Kokrici in Struževem. Na ustanovnih skupščinah razpravljajo o programih dela, ki zajemajo skrb za družine z otroki, izvenšolsko vzgojo in zaposlitev otrok, ureditev igrišč, organizacijo počitniških letovanj in izletov, delo pionirskih hišnih svetov, socialne zadeve in drugo.

Janko Rudolf med seminaristi

Bobinj, 19. marca — Danes popoldne je bil v Bobinju mladinski izobraževalni center CK LMS končan seminar za članse sekretariata OK LMS Kranj in predsednike ter sekretarje občinskih komitejev LMS. Zadnji dan seminarja je udeležencem predaval sekretar OK ZKS Janko Rudolf o perspektivnem programu gospodarskega razvoja in vlogi subjektivnih sil. Na seminarju, kateremu je prisostvovalo 18 udeležencev, sta prve dva dni predavala Zdravko Krivina predsednik OK LMS o Aktualnih nalogah, ki stoje v tem obdobju pred organizacijo LMS in Igor Janhar, sekretar OK LMS, o sistemu in metodah dela.

TONČKA MOKOREL

so ji mozeg iz hrbtnice izli. Celo tene so ji odrezali nad koleno zaradi poskusov. Toda Tončka je še zmeraj živeča, dasi se ji je v tem bil že zmažil um od grozot, ki jih je videla in prestajala. 12. decembra 1942 so jo dokončno umorili in jo sežgali v krematoriju. Domov pa so poslali obvestilo, da je umrla zaradi bolezni srca in ledvic.

Na tovarni BPT v Trzinu danes viši spominska plošča tej tihi in neuklonljivi junakinji, ki je bila ob vstaji pred 20 leti med prvimi organizatorji upora in revolucije.

NOB, pri pripovedovanju na šolah o dogodkih iz dni revolucije, pri aktivnejšem sodelovanju v raznih organizacijah, organih oblasti, v delavskih svetih in podobno. O tem je govoril že predsednik Franc Jagodic v svojem poročilu in to so poudarjali tudi mnogi udeleženci v diskusiji. Tudi podatek, da je izmed 1097 članov ZB samo 278 v vrstah zveze komunistov je nekatere iznenadil, zlasti še, ker je med člani ZB 300 preživelih borcev iz l. 1941 in imajo vse pogoje, da so tudi danes, kot v času vstaje, v prvih vrstah.

Vladimir Perač, Franc Pagon iz Kranja, sekretar občinskega komiteja ZK Tomažin Zdravko in drugi pa so govorili tudi o pravicah in ugodnostih, ki jih danes nudijo novi zakoni članom ZB in ki se jih čestokrat premalo poslužujemo. Zato so poudarili, da je treba članstvo seznanjati z njihovimi pravicami, iskati pomoči in nasvete pri občinskem odboru ZB in zlasti prošnje za razne priznane, za uveljavljanje službenih let in podobno, bolj jasno sestavljati tako da je iz njih

S plenuma Občinskega komiteja ZK v Radovljici Štiri poverjenišтва

Na zadnjem plenumu Občinskega komiteja Zveze komunistov v Radovljici, ki je bil pretekli četrtek, so med drugim največ govorili o nekaterih organizacijskih problemih v okviru združitve bohinjske, blejske in radovljiške občine.

Sestavili so ideološko in kadrovsko komisijo in postavili poverjenišтва v okviru občine na Bledu, v Bohinjski Bistrici, v Gorjah in Radovljici. Sprejeli so tudi sklep o izvedbi letnih konferenc Zveze komunistov po osnovnih organizacijah.

Pogovorili pa so se tudi o bližnji konferenci Občinskega komiteja ZK v Radovljici.

Člani plenuma so bili tudi mnogi, da se dodeli nekaj gozdnih površin kmetijskim posestvom na področju radovljiške občine. M. Z.

Razvoj turizma v tržiškem kotu

Lani 100 odstotkov več gostov

Na občnem zboru TD so govorili zlasti o maloobmejnem prometu

Trzin, 19. marca — Na Občnem zboru Turističnega društva Trzin, ki je bil sinoči v prostorih Hotela Pošta, so navzoči ugotavljali, da se je v zadnjem času dokaj povečal turistični promet v tem kraju. Kot je v svojem poročilu povedal predsednik te organizacije tovarš Gašper Štibelj, se je lani povečalo število nočnin za 110 %, število gostov pa

za 100 % v primerjavi s prejšnjim letom. Precejšen razmah turističnega prometa pa se jim obeta zlasti v razvijanjem maloobmejnega prometa z sosednjo Avstrijo, ki doslej še ni dobil pravega razmaha. Največja trenutna ovira pa je zaradi nezadostnih ležišč v tamkajšnjih gostiščih in bo v prihodnosti nujno povečati hotelske zmogljivosti.

Turistično društvo v Trzinu ima 420 članov. Lani je društvo organiziralo 3 koncerte, eno operno predstavo in več predavanj. Zlasti pa je postal tradicionalen njihov karneval, ki ga prireja TD. Iz dohodkov, ki jih je lani imelo društvo z menjalnicno valut, z prodajo vozovnic, z organizacijo izletov, zlasti pa s prodajo razglednic itd., je društvo lani investiralo 402.000 dinarjev za ureditev sprehajališča »Za gradom« in za nekatere druge potrebe pri razvoju turizma. —l. c.

Predsednik ObLO Trzin Lovro Cerar:

Letos največja objekta družbenega standarda

»Vsekakor za Trzin in okolico nobeno leto ni bilo pomembnejše kot je letošnje,« je začel pripovedovati predsednik ObLO Trzin, Lovro Cerar, ko smo se pred dnevi razgovarjali z njim o tržiškem družbenem načrtu in proračunu za leto 1961.

»Letošnji proračun sicer kaže, da bomo razpolagali s približno 30 % večjimi sredstvi kot lani, vendar bo položaj zlasti v primerjavi z napredkom v zadnjih letih nekoliko slabši. Precej sredstev bomo porabili za stroške, ki jih prejšnja leta nismo imeli (regres za prevoz dijakov, okrog 10 milijonov dinarjev, povzemanje osebnih dohodkov v prosvetni službi in državni upravi okoli 24 milijonov dinarjev, večja podpora družbeno političnim organizacijam in podobno).«

»Kakšna sredstva vam bodo potem ostala za družbeni standard?«

»Če bi s številko začel, bi bilo za negospodarske investicije imeli na razpolago 400 milijonov

dinarjev (gospodarske investicije 700 milijonov dinarjev). S temi sredstvi bomo letos dogradili 80 družinskih stanovanj, 60 pa jih bomo začeli graditi. Vsekakor bomo prav letos dogradili dva velika in pomembna objekta družbenega standarda, kakršnih v zgodovini Trzina gotovo še nikdar prej ni bilo. Ko to govorim, mislim na letno kopalnico, ki bo s 1. majem

LOVRO CERAR

dograjeno, in Zdravstveni dom, katerega otvoritev bo predvidoma za 29. november. Da sta to velika objekta lahko povedo tudi številke. Za prvega je bilo potrebno 90 milijonov dinarjev, za drugega pa okoli 240 milijonov dinarjev.

Cerar smo omenili le dva velika objekta družbenega standarda, je še vrsto drugih bolj ali manj pomembnih objektov, n. pr. novo šolsko poslopje, ki bo letos pod streho (zato bo potrebno 40 milijonov dinarjev), dograditev vodovoda »Zegnan student« — Naklo (90 milijonov dinarjev) in pričetek gradnje vodovoda Čadovlje — Trzin. Pomembna bo tudi ureditev domov v Lešah, Kovorju in Lomu, saj tamkajšnje organizacije sedaj sploh nimajo delovnih prostorov.

»Kaj pa turizem? Zlasti spričo malobolneje prometa?«

»Vse kaže, da se bomo prav letos premaknili z mrtve točke. Se do sezone bo ureden dom »Stana Zagarja« na Ljubelju, ki bo imel 60 ležišč in ostale restavracijske prostore. Doslej namreč v tržiški občini sob skoraj nismo imeli.

Za zimski turizem bo vsekakor velika pridobitev vzpenjača na Zelenico, čeprav letos v celoti še ne bo dograjena. Vsekakor bo zgrajenih prvih 1000 metrov vzpenjače, in sicer od gostišča na Zelenici do podnožja zeleniškega plazu.

»In kdaj predvidevate, da bo ObLO sprejela letošnji družbeni načrt in proračun?«

»Če ne bo kakšnih nepredvidnih ovir, ta teden 24. marca.« n. n.

Ves teden nestalno vreme s pogostimi padavinami in ohlajitvami zlasti proti koncu tedna. Na Gorenjskem v višjih legah sneg.

TE DNI PO SVETU

NA POTI V GVINEJO

V soboto je predsednik republike Tito s soprogo in spremstvom zapustil ozemlje prijateljske Liberije in se napotil na obisk v Gvinejo. Pred odhodom je bilo objavljeno skupno liberijsko-jugoslovansko uradno sporočilo, ki posebej poudarja obojestransko podporo odvisnim narodom v njihovem boju za neodvisnost, obsoja vsako vmešavanje v notranje zadeve posameznih držav, z zaskrbljenostjo obravnava položaj v Kongu, Angoli in Južnoafriški uniji in na koncu z zadovoljstvom ugotavlja, da so vsi pogoji za nadaljnje vsestransko sodelovanje med Liberijo in Jugoslavijo.

MOSKVA O OBNOVITVI ŽENEVSKIH POGAJANJ

Jutri se bodo v Ženevi nadaljevala pogajanja med Sovjetsko zvezo, ZDA in Veliko Britanijo o prepovedi atomskih poskusov. Ta pogajanja, ki trajajo že dve leti, so bila prekinjena lani decembra, potem pa odložena na predlog ameriške vlade. V Sovjetski zvezi pripisujejo obnovitvi ženevskih pogajanj velik pomen. Kakor poudarjajo, bi namreč sklenitev sporazuma pomenila prvi korak na poti k praktični ureditvi enega izmed najvažnejših mednarodnih problemov — razorožitve.

KULTURNO PROSVETNI TEDEN NA KOROŠKEM

Včeraj se je začel v Celovcu kulturno prosvetni teden koroških Slovencev. Na koncertih, predavanjih in ostalih kulturnih prireditvah bo v dneh od 25. marca prikazana vsa kulturna dejavnost koroških Slovencev. Na raznih prireditvah bo sodelovalo tudi šest najboljših slovenskih književnikov in gledališče »Tone Čufar« z Jesenic.

Pred bližnjo fluorografsko akcijo v Kranju

Tuberkuloza v kranjski občini

Tuberkuloza je spremenila svoj obraz. Vedno manj slišimo o umrlih za tuberkulozo, vse manj se srečujemo s shujšanimi, bledimi in pokašljujočimi ter na posteljo obsojenimi tuberkuloznimi bolniki. Pozornost širše javnosti je zato popustila, strah pred tuberkulozo je izginil in optimistično razpoloženje se je razširilo med laičnimi in včasih celo zdravstvenimi krogi. Vprašanje pa je, v koliki meri je tako naše gledanje upravičeno.

Iznajdba uspešnih zdravil, brezplačno zdravljenje in dvig življenjskega standarda so faktorji, ki so uspeli zelo zmanjšati umrljivost zaradi tuberkuloze. Vendar pa z upadanjem števila letno na novo obolelih, predvsem pa z upadanjem skupnega števila vseh bolnikov — na novo obolelih in še neozdravljenih iz prejšnjih let — še ne moremo biti zadovoljni. Oglejmo si številke za našo občino:

	1957	1958	1959	1960
novo oboleli	72	81	82	56
vseh bolnikov	393	367	340	311
umrlo	4	6	10	4

Vsem je znano, da naloga zdravstvenih služb ni samo preprečevanje smrti, temveč in pred-

vsem preprečevanje obolevanja, popolna ozdravitev že obolelih in njihova vrnitev v produktivno delo. Zakaj nam vse to pri tuberkulozi tako počasi uspeva?

Vzrok je predvsem v naravi bolezni. V že napredovalnem stadiju je tuberkuloza vsekakor še danes dokaj težko ozdravljiva bolezen. Zahteva dolgo zdravljenje, tesno sodelovanje bolnika z zdravnikom, disciplino pri dolgotrajnem jemanju zdravil, večkrat tudi pristanek na operativne posege, uvidenost pri ponovni zaposlitvi itd. Vse te zahteve pa mnogi bolniki, ki že po razmeroma kratkotrajnem zdravljenju nimajo prav nobenih težav, zanamarijo in tako postanejo sčasoma kronični bolni in neozdravljivi izločevalci tuberkuloznih bacilov ter s tem seveda izvor za nove in nove okužbe zdravih.

Naši napori morajo biti usmerjeni predvsem k ranemu odkrivanju bolezni, ko je že v začetnem in razmeroma lahko ozdravljivem stadiju. So pa še vedno pomanjkljivi! Fluorografijo — masovno rentgensko slikanje pljuč vsega prebivalstva, smo imeli v naši občini zadnjič pred 7 leti, če izvajamo občasno fluorografiranje delavcev v nekaterih kranjskih tovarnah. Protituberkulozni dispanzer, ki žal še nima lastnega fluorografa, ne more z mučnim in dolgotrajnim rentgenskim presvetljevanjem dovolj uspešno kontrolirati občino s 42.000 prebivalci glede bolezni, pri katerih vsaj v začetku ni nobenih posebnih znakov in je treba oboleti aktivno iskati. In ravno takrat je bolezen mogoče najlaže in najhitreje ozdraviti. Čeprav je stanje v pogledu tuberkuloze pri nas še najbolj ugodno v primeru s stanjem v drugih predelih naše države, vendar potrošimo in izgubimo zaradi tuberkuloze še vedno samo v naši občini daleč preko 50 milijonov dinarjev letno za zdravljenje, hranarine, invalidnine in na izpadu delovnih dni.

Fluorografija vsega odraslega prebivalstva naše občine bo pomagala odkriti vse nam še nepoznane bolnike in tako omogočila njihovo pravočasno zdravljenje in s tem preprečila nadaljnje infekcije. Ker na fluorografiji lahko odkrivamo tudi vsa ostala pljučna obolenja n. pr. pljučnega raka in nekatera srčna obolenja, naj ne bo občana, ki bi se branil pregleda ob priložnosti te velike zdravstvene akcije.

Dr. Jože Sušteršič

NAŠ RAZGOVOR

Vedno pripravljena

Železarna na Jesenicah ima za svoje delavce posebno obratno ambulanto, s kapaciteto 47 postelj. Ko sem se minuli teden mudila v tem železarskem kraju, sem se za nekaj časa pomudila v tej zdravstveni ustanovi. Poiskala sem medicinsko sestro Anico Bregant, za katero so mi povedali, da že osem let zaporedno služi v omenjeni ambulanti. Zala, smo jo morali poklicati od dela.

»Slišala sem, da ste že vrsto let zaposleni tu. Ste doma z Jesenic?« Prijazno mi je povedala, da se že vseh osem let vozi z Bleda, kjer stanuje s svojo družino. »Vsak dan vstajam ob štiri-

rih zjutraj, ob tretji uri popoldne pa se vračam domov.« Je še dodala.

Vendar ni je v kasnejšem razgovoru povedala, da je zadovoljna in da z velikim veseljem opravlja svoj posel.

»Dela je dovolj, celo preveč, kar je razumljivo, saj Železarna zaposluje okrog 7000 delavcev. Z nekaterimi je včasih zelo težko, z mnogimi pa se da lepo delati.«

»In kakšnih bolnikov imate največ?«

»Sedaj v zimskem času je bilo največ revmatičnih, pogosti pa sta tudi angina in bronhitis. Morda pride še največ pacientov

zaradi nezgod pri delu, veliko je opeklin, pa tudi zastrupitev. Pred mesecem smo imeli dve težki zastrupitvi, ki pa smo ju uspešno pozdravili.«

Govorila sva še o tem in onem. Izvedela sem, kako so poskrbeli za tiste družine, pri katerih eden od staršev zboli. Če je to na primer mati in zaradi obolevnosti ne more paziti na svoje otroke, gre oče lahko vseeno na delo, v posebnem tečaju so namreč lani v januarju izučili 4 takomenovane družinske pomočnice, ki v takih nujnih primerih, kot sem ga pravkar opisala, hodijo na domove, pomagajo bolnikom in varujejo otroke.

Izvedela sem še, da število pregledov v obratni ambulanti varira od 130 do 150, kar je zares mnogo.

Moralis sva končati. Ura se je nagibala že proti popoldnevu, v ambulanci pa je bila še vrsta pacientov.

M. F.

VILKO KUS

Izobraževanje kadrov na Gorenjskem v zvezi z resolucijo ZLS

(Nadaljevanje in konec)

Organi delavске samouprave in se ne smejo uspravati s tem, če imajo trenutno dovolj kadra in če svoje izdelke z lahkoto plasirajo na tržišču. Tudi take gospodarske organizacije bodo morda v prihodnje prišle v situacijo, da bodo prav strokovno izobraženi in usposobljeni kadri tisti faktor, od katerega bo odvisno, ali se bo gospodarska organizacija še nadalje razvijala in obdržala svoj sloves, ali ne.

Nujno je, da gospodarske organizacije skladno z vsestranskim razvojem svojega podjetja, precenijo sedanje in perspektivne potrebe po kadrih. Prav pa je tudi, da napravijo v tem smislu še nekaj korakov naprej in izdelajo konkretne programe strokovne izobrazbe kadrov — to pa detaljno in po strokah. Iz tega načrta naj bo razvidno koliko in kakšne kadre bo podjetje potrebovalo v posameznih letih, koliko

delavcev bo treba prekvalificirati na sodobnejše delovne procese itd. Potrebno je tudi, da se v gospodarskih organizacijah pogovorijo o načinu izobraževanja kadra, t. j. ali bodo to storile same ali skupno z drugo gospodarsko organizacijo. One imajo vso pravico, da si organizirajo lastne šole, izobraževalne centre, tečaje, seminarje in podobno. Ako se bodo odločile za lastno izobraževanje v okviru svojega podjetja, so dolžne, da nakažejo centru naloge in fizionomijo kadrov, ki jih potrebujejo. V takih primerih dajo gospodarske organizacije soglasje k učnemu načrtu in predmetniku in v zvezi z izborom učnega kadra ter oskrbo izobraževalni ustanovi tudi potrebna materialna sredstva za nemoteno delo v izobraževalnih zavodih. Če si pa gospodarska organizacija ne more osnovati lastnega izobraževalnega zavoda, je pa vendar dolžna, da intenzivno sodeluje z

zavodi za strokovno izobraževanje, kjer se šolajo njeni kadri. Tem zavodom mora nakazovati smer in dajati ton za izobraževanje, z namenom, da jim ti zavodi izoblikujejo res uporabne kadre. Resolucija postavlja pred organe delavске samoupravljanja tudi zahtevo, da organizirajo v podjetjih socialno kadrovsko službo. Ta služba bo dolžna analizirati v podjetjih vso problematiko v zvezi s kadrovanjem in pravočasno informirati samoupravne organe o stanju stvari. Na osnovi najrazličnejših analiz se bodo mogli organi upravljanja sistematsko in o pravem času ukvarjati s problematiko usposabljanja kadrov. Kadrovska služba bo tako postala pomožni organ družbenega upravljanja, ne pa odločilni faktor v podjetju.

Resolucija postavlja gospodarskim zbornicam, strokovnim združenjem in javnim službam naloge, da aktivno sodelujejo na področju

strokovnega izobraževanja, da spodbujajo to dejavnost v gospodarskih organizacijah in javnih službah. V zvezi s tem moramo potrditi, da so bile vse tri gospodarske zbornice na Gorenjskem v šole zelo aktivne:

Trgovinska zbornica v Kranju je s sodelovanjem Republiške zbornice za trgovino izdelala nove profile kadrov za dvoletno učno dobo, organizirala v Kranju in na Jesenicah poslovno šolo, sedaj pa pripravljajo gradnjo novega izobraževalnega centra.

Gostinska zbornica je preuredila hotel Krim na Bledu v izobraževalni center gostinske smeri, največ dela pa ima Obrtna zbornica, kateri je uspelo organizirati že štiri izobraževalne centre, do jeseni pa se bo to število podvojilo.

Zelo malo pobud za izobraževanje kadrov v državni upravi pa so dale javne službe. Ker je aparat v državni upravi, v družbenih organizacijah združenih itd. dokaj močan, bo nujno potrebno vedeti, kakšne ljudi to potrebujemo.

Pri izobraževanju kadrov imajo ljudski odbori kot organi oblasti in razvijajočega se komunalnega sistema zelo pomembno vlogo. Njihova naloga je, da analizirajo potrebe po kadrih, da vplivajo na gospodarske organizacije in javne

ZNOVA O KONGU

Ljudje in dogodki

Iz poročil, ki prihajajo iz New Yorka, je videti, da bo prihodnji teden Generalna skupščina OZN začela znova razpravljati o kongoskem problemu. Blokousko nepovezane države, ki so bile že doslej zelo agilne in so dale vrsto pobud za pravično rešitev tega vprašanja, pripravljajo novo akcijo v tej smeri. Osnovne misli o rešitvi tega pretežnega mednarodnega problema je nakazal v svojem govoru pred Generalno skupščino predsednik Gane Nkrumah.

Razprava o Kongu je na dnevnem redu raznih organov OZN že od lanskega poletja. Vendar doslej, kljub mnogim pozitivnim resolucijam in sugestijam, ni bilo ničesar storjenega, da bi se položaj v deželi normaliziral. Tudi zadnje resolucije, ki jo je Varnostni svet izglasoval 21. februarja, nihče ne izvajajo. Nasprotno, kolonialistične sile in njihove agenture se trudijo, da bi

preprečile uresničitev resolucije in onemogočile ureditev položaj v deželi. Zato so novi ukrepi nujni. Generalna skupščina pa bi morala ne le potrditi načela, ki jih je sprejel Varnostni svet, marveč določiti tudi nujne sankcije za primer, če se kdo ne bi hotel podrediti njenim sklepom.

Kljub popolnoma jasnemu pozivu Varnostnega sveta, naj Belgija umakne svoje vojaško in polvojaško osebje iz Konga, je belgijska soldateska še vedno tam kjer je bila. Celotno več Belgijska vlada je cinično zavrnila odgovornost za tak položaj s pripombo, da pač ne more prisiliti svojih državljanov, da bi se vrnil v domovino, če nečajo.

Hkrati s tem se nadaljujejo vojaške akcije mobutujevcev in drugih plačancev, čeprav je bilo v resoluciji posebej poudarjeno, naj se vsi vzdržijo kakršnihkoli nadaljnjih vo-

jaških akcij. Svojo ost so naperili kongoski plačanci tudi na sile OZN in jih z orožjem prisilili, da zapustijo nekatere strateško važne postojanke. Za čudo enote sil OZN niso reagirale, čeprav so imele povsem jasen ukaz, da tudi z orožjem — če bo to potrebno — prisilijo nepokorneže k spoštovanju načel, ki jih je sprejel Varnostni svet.

Kongoski plačanci tudi na »političnem« področju nadaljujejo s svojo akcijo. To najbolje dokazujejo sklepi tako imenovane konference za okroglo mizo v Tananarivu. Tu so razkosali Konga na 10 »samostojnih« držav, kar je v očistem nasprotju s kongosko ustavo in pravico kongoskega ljudstva do suverenosti in teritorialni nedeljivosti. S tem sklepom so praktično uresničili belgijsko zamisel o ureditvi Konga, ki pa so jo lani na konferenci za okroglo mizo v Bruslju kongoski

politični prvaki — med njimi tudi Lumumba — zavrnili. To je javno priznal tudi belgijski zunanji minister Vigny, ki je izjavil, da so sklepi o razkosanju Konga taki kot je bila prvotna zamisel Belgije o rešitvi kongoskega problema.

Ob teh akcijah pa se sile OZN prav nič ne potrudijo, da bi omogočile delovanje zakonitih kongoskih predstavnikov: parlamenta in vlade premiera Gizenge, čeprav je bilo v resoluciji Varnostnega sveta čisto natančno povedano, da je prav tem institucijam treba zagotoviti nemoteno delo.

Dokler pa ne bo zadoščeno vsaj tem osnovnim zahtevam, se položaj v deželi ne more normalizirati. Zato je osnovni cilj vseh mirolojubnih sil, doseči njihovo končno uresničitev. Pričakujemo, da bo Generalna skupščina v tej smeri energično ukrepala.

V petek popoldne je kranjsko trgovsko podjetje »Elita« odprlo v Prešernovi ulici v Kranju novo trgovino z modno konfekcijo »MAJA«. To je že peto poslovalnico omenjenega trgovskega podjetja. Adaptacija lokala, ki jo je »Elita« oskrbel s lastnimi sredstvi, je veljala 1,5 milijona dinarjev. V »MAJI« bodo imeli stalno na zalogi prvovrstne izdelke najboljših jugoslovanskih tovarn drobne konfekcije. Za trgovino »MAJA« je bilo takoj veliko zanimanje, saj so prvi kupci takoj po otvoritvi napolnili trgovino in si z zanimanjem ogledovali in kupovali prodajne predmete.

Pomanjkljivosti zborov volivcev

V preteklem tednu so bili zaključeni zbori volivcev na območju kranjske občine, ob katerih pa se je pokazalo več pomanjkljivosti. Predstavniki krajevnih organizacij SZDL iz Besnice, Gorenje Save, Britofa, Jezerskega, Mavčič in od drugod so se upravičeno pritoževali, ker so dobili material za zore le nekaj dni pred samimi zbori in zato niso mogli sklicati gostanek aktivna ter se tako temeljitje pripraviti. Prenekaletni zbor volivcev je prav zelo slabo uspel.

Druga, nič manjša, pomanjkljivost je bila ta, da OBLO v več primerih

ni dal volivcem določenih odgovorov na njihove sklope in vprašanja iz prejšnjih zborov volivcev. Zato ni čudno, če so nekateri diskutirali iz vrst volivcev negodovali, češ zakaj sklicujejo zore volivcev, če grede potem mimo njihovih sklepov.

Prav organizacije SZDL po tereh bi morale znati ljudi zainteresirati za zore volivcev in s tem zagotoviti boljšo udeležbo in plodnejšo diskusijo. Po drugi strani bi morala organizacija SZDL stremeti za tem, da se problemi v družbenem planu ne obravnavajo samo iz oz-

kih lokalističnih teženj, ampak iz vidika celotne občine. Le tako bi razprava o družbenem planu lahko dosegla svoj namen. Tako pa bo razprava na zborskih volivcev, če bo prepuščena samo volivcem, brez sodelovanja organizacij, ostala le pri krajevnih problemih.

Seveda pa bo pomoč organizacije SZDL možna le takrat, kadar bo le-ta predhodno prešla potreben material o tej problematiki, ne pa le kratak izvleček iz družbenega plana in še tega prepozno.

Gradnja zdravstvenega doma

Železniki

Gradnja Zdravstvenega doma je v preteklem letu lepo napredovala. Po načrtu bi morala biti končana do leta 1961. Ker pa je imel režijski odbor precej težav z obrtniškim deli in je delo zaviralo tudi slabo vreme, predvidevajo, da bo izročen svojemu namenu do 1. maja letos. S finančnimi sredstvi je veliko pomagal Okrajni ljudski odbor Kranj in Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Kranju. Gradnja tudi stanovanjski blok za zdravstvene delavce. Z gradnjo bodo v letošnjem letu nadaljevali, vendar je ne bodo končali, ker bodo morali dati sredstva iz stanovanjskega sklada MLIP Četnica za stanovanjski blok za strokovni kader.

Dozdeva se mi, da smo pri uveljavljanju novih smernic pri izobraževanju strokovnih kadrov napravili določene napake, in sicer pri tem, ko gospodarske organizacije terjajo od šol le dobre proizvajalce, za ostale komponente sodobnega človeka kot upravljavca pa jim ni mar. Gospodarske organizacije namreč pozabljajo na splošno in družbeno ekonomsko izobrazbo. Na ta problem pa odgovarja Kosta Crvenkovski, sekretar Izvršnega sveta za prosveto in kulturo takole: »Ako se pri izobraževanju kadrov zadovoljimo le z izobraževanjem za delovno mesto, s tem zohajemo osnove za rast nove tehnike in druge stalne inteligence, brez katere si ne moremo zamisliti nadaljnjega napredka naše družbe kot celote, niti gospodarstva, niti tehnike.«

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

Vse to me je zelo skrbelo in stežka sem dohajal Silverja, ki me je divje vlekla za vrh. Vsak hip sem se spotalnil. Tako smo prišli na kraj goščave - prvi se se spustili v dir proti drevesu. Teda pa sem jih videl, kako so se komaj dobrih deset metrov dalje nenadoma ustavili - nato se jim je iz grla izrgal prižnjen krik. Obstali smo kot prikovanj. Pred nami je zijala velika jama, ki je morala biti že dalj časa iskopana. Vse je bilo jasno. Skrivališče je nekdo našel in oplenil.

142. Stali so nepremično, kot da bi bilo treščilo vanje in brez besede so stirmeli v jamo. Prvi se je zavedel Silver. »Jim«, mi je pošepetal, »tule imaš pištolo in glej, da mi boš pomagal, če pride do divjaštva.« Hkrati me je vlekla na nasprotno stran jame. Roparji so začeli kričati in preklinjati ter so drug za drugim poskakali v jamo. Kopalji so in grebli so s prsti po dnu in razmetavali ostanke desak. Našli so le en sam zlatnik. Teda se je utrgal plaz. Nekdo je pokazal na Silverja in name, češ da sva midva kriva vse nesreče.

Srečanje

(korejska pravljica)

Najvišji samostan naše dežele je na »Gori dolgega življenja« v provinci Hoanghai. Vsi na omočeni višini strne skale kot pičke, ki se utrujen od dolgega letanja za hip spočije na koncu zabojce se vejice. Menihi se morajo spuščati po debeli vrvi, če bodo priti v dolino, ki jo kljub temu, da prezirajo vse posvetno, tu in tam le morajo obiskati, ker potrebujejo hrano, kurjavo in pitno vodo.

V ta kraj vsako leto prihaja brezštevilna ljudi, da bi si vsaj od spodaj ogledali ta čudežni samostan.

Toda v deželi je še drug samostan, ki tekmuje s slovesom najvišjega samostana. To je največji samostan v deželi na jugu pod znamenito goro Keriong.

In tako se je nekega dne menih

iz najvišjega samostana odpravil na pot proti jugu, da bi obiskal največji samostan in videl, če je res vreden takega občudovanja. Hodil je že tri dni, ko je na nekletju srečal menih iz najvišjega samostana, ki jo je mahal na »Goro dolgega življenja« v najvišji samostan.

»Če je tako, nama potovanja sploh ni treba nadaljevati,« je dejal menih iz najvišjega samostana. »Raje mi povejte, kje velik je vaš samostan?«

»No,« je rekel drugi menih, »skušal vam bom pojasniti. Najbolje je, če si predstavljate velikost našega največjega kuhinjskega kotla, v katerem enkrat na leto, na dan menjave zimskega sonca, kuhamo skupno kašo. Takrat moramo mi, kar nas je krepkejših menihov, v čolnu

veslati sem in tja po kaši, da jo premešamo. Če odmrzne zgodaj zjutraj in če je ugoden veter, lahko opoldne dospemo do nasprotnega roba kotla.«

»Vaš samostan je resnično velik,« je bralil menih najvišjega samostana. »Zdaj bom pa še jaz poizkusil opisati višino našega samostana. Ob koncu vsakega leta vržemo v dolino naše smeti. Če okoli naše častiljive gore ne divja kak vihar, padajo smeti v dolino natanko čez eno leto.«

»No,« je rekel drugi menih, »skušal vam bom pojasniti. Najbolje je, če si predstavljate velikost našega največjega kuhinjskega kotla, v katerem enkrat na leto, na dan menjave zimskega sonca, kuhamo skupno kašo. Takrat moramo mi, kar nas je krepkejših menihov, v čolnu

Tudi mi sodelujemo pri Pionirskih igrah

Pionirji pionirskega odreda »Stane Kovačič« na osnovni šoli Kranj-Primskovo smo začeli zbirati gradivo za natečaj »Spoznavaj svoj domski kraj«. Pionirji tekmujejo v zbiranju materiala o svojem kraju v preteklosti, sedajnosti in prihodnosti. Obiskali smo že več ljudi, ki se dobro spomnijo razmer med okupacijo, med njimi tudi Zanine, pri katerih je bila med vojno tiskarna. Fotografirali smo stare dokumente, med njimi tudi nek časopis, v katerem je bila razpisana nagrada za izdajo tiskarne. Tiskarna je bila pozneje res izdana.

Pozanimali smo se tudi za življenje Staneta Kovačiča, po katerem se imenuje naš pionirski odred. Tovarišica Kalanova nam je zelo veliko povedala o njegovem življenju in delu. Njegove slike žal še nismo dobili, upamo pa, da jo še bomo pri ljudeh, ki so imeli stike z njim.

Pri nekaterih starih ljudeh se bomo še pozanimali, kakšna je bila naša šola včasih. Potrudili se bomo, da bomo zbrali čimveč gradiva o preteklosti, sedajnosti in prihodnosti našega kraja.

Joža Šifkovič
Kranj-Primskovo

ZADEVA 'AGIR'

Res je tedi, da je bil nemški poraz izredno hud. Izgurali so z VI svoj zadnji adut in izgubili. In o vzroku so si bili tudi na jasnem. Wachtel je svoj poraz pripisoval angleški tajni službi, izjavil je, da je angleških agentov kar mrgolelo povsod, posebno v odstrelnem ozemlju.

»Mrgolelo« je bilo precej pretirano. Ves čas laskanja ni Michel nikdar poslal »v boj« več kot šest agentov, vstevši njega samega, njegovo »konkurenco« podjetje pa verjetno niti toliko. Dejstvo, da so Nemci začeli slutiti vohuna za vsakim grmom, je samo pohvala tistim, ki so res bili na delu.

* Po podatkih oficijelnih nemških virov so v vsem odstrelili 8564 »V1«. Od tistih, ki cilja niso dosegle, jih je okrog 4000 uničila obramba, preden so dosegle cilj, kakih 1000 pa jih je padlo na tla takoj ali pa kmalu po odstrelu.

XXXIX

DVE ČRNI LIMUZINI

Nemci so svojo varnostno službo podvojili. Wachtel, prepričan, da ga bodo umorili, si je nadel drugo ime, nosil je umetno brado in tujo uniformo. Čeravno je bila večina odstrelnih ramp po bombardiranju popolnoma nerabnih, so jih vendar še bolj strogo zastražili kot prej in vse francoske delavce - kolikor že niso sami prej pobegnili - so odpustili.

Istotčasno pa je začela nemška tajna služba, ki je morala najbrž preslišati marsikatero pikro, intenzivno loviti tuje agente.

Dasiravno ni imel André, ko je enkrat spet uredil barako za pisarne, v Bois Carré pravzaprav nobene

ga pravega dela več, ga vseeno niso odpustili, sam pa tudi ni prosil zato, iz strahu, da ne bi postal sumljiv. Kasneje so ga uporabili pri urejanju drugih baz, vključno tudi nekaterih malih, novega tipa, ki so kasneje stopile v akcijo.

Ko je bila baza Bois Carré bombardirana med prvimi in izredno natančno, je to vzbujalo pravzaprav - tega se je zavedal prav dobro - dovolj suma, da je izdajalec bil med moštvi. Zavedal se je, da bi utegnili sumiti ravno njega, ker je bil edini Francoz na odgovornejšem mestu. Zato je čakal z Damoklejevim mečem nad glavo. Ko so mu pozneje dodelili kot pomagača mlajšega Francoza, o katerem je z gotovostjo slutil moutona (vohuna), je vedel, da se mreža zadrguje.

Ta čas je bival kilometer daleč od svojega delovnega mesta. Vsako jutro je odhajal po polju v službo. Ko se je nekega dne približal bazi, je že od daleč opazil pred pisarno dvojje velikih avtomobilov. Bili sta črni limuzini, kot jih je uporabljala Gestapo in niti trenutek ni bil v dvomu, čemu sta avtomobila tam. Brez oklevanja se je obrnil, obšel svoje stanovanje in se zatekel k znani francoski rodbini, kjer so ga skrili. Kmalu nato je stopila Gestapo v njegovo stanovanje, seveda ga je zastonj preiskala. Dva polna meseca se je tako skrival, nato pa odpotoval v Pariz, kjer je našel stanovanje v Epinay sur Orge, in tam je ostal do osvoboditve.

XLI

LOV ZA GRADOM

K zaokrožili Michel Hollardovega delovanja proti »V1« naj omenimo še en primer, ki je predvsem v čast njegovemu predstojniku v Lausanni.

Kratke po prvih napadih na baze »V1« je prišel Michel v Švico s sporočilom, da stanujejo vodni nemški znanstveniki, ki imajo opraviti z novim orožjem, v Chateau de Ribaucourt. Tik pred odhodom v Švico je bil slišal o tem in imel še ni niti časa, da bi preveril resničnost te vesti ali ugotoviti, kje je ta kraj. Meni je, da je nekje v Pas de Calais.

Ob številnih gozdnih požarih Rdeči petelin razsaja

CUVAJMO GOZDOVE PRED POŽAROM - NEPREVIDNOST ALI OTROŠKA IGRA LAHKO POVZROČI MILIJONSKO ŠKODO - SPOMLADANSKI DNEVI NEVARNOST ZA GOZDNE POŽARE

NOC OD 3. na 4. JUNJA LANI JE BILA ZA VASČANE IZ VASI DOLNJE PODJELJE NAD BOHINJSKO BISTRICO NOC GROZE. VELIK POŽAR JE V NEKAJ MINUTAH ZAJEL TRI STANOVANJSKE HIŠE TER DVA HLEVA TER JIH UPEPELIL. ZGORELI SO POLJSKI PRIDELKI, ORODJE, OBLEKA IN CELO ŽIVINA. PRAVA SREČA V NESREČI JE BILA, DA TUDI NEKATERI VASČANI NISO ŽIVI ZGORELI. TA SREČA SE IMENUJE TRILETNI FANTEK, KO POZNO ZVEČER SE NI ZASPAL IN JE SLISAL ZUNAJ ČUDNO PRASKETANJE. PREBUDIL JE MAMO IN JE VPRAŠAL: »ALI SPET PADA SODRA?« MAMA JE VSTALA, STOPILA K OKNU IN ZAGLEDALA STRAŠEN PRIZOR. IZ HLEVA SO SVIGALI PLAMENI IN ŽE OBJEMALI NJIHOVO HIŠO. V DOLINI SO TULILE SPRENE, V SOSEDNJI VASI PA JE UDARJALO PLAT ZVONA. SPET JE NEUSMILJENO PUSTOŠIL RDEČI PETELIN...

SPOMLADANSKI DNEVI - NEVARNOST POŽAROV

Letos se je pomlad začela že veliko prej, kot je določena po kalendarju. Zunaj je vse suho in le majhna iskrica z vlaka ali cigaretni ogorak, nič hudega sluteč, lahko napravi milijonsko škodo.

Izredno lepi sončni spomladanski dnevi so vsako leto največja nevarnost za požare na travnatih in gozdnih površinah. Tu seveda mislo izvzeta gospodarska poslopja in stanovanjske hiše. Doslje smo v kranjskem okraju zabeležili največ gozdnih požarov v letu 1959, in sicer 22, ki so povzročili nad 6 milijonov dinarjev škode. Največ jih je nastalo zaradi neprevidnosti prebivalcev, ki

so na spredu odmetavali cigaretno ogorke ali celo še goreče vžigalice.

Požari so nastali tudi pri kurjenju nagrabljene trave na neprimernih in ne dovolj zavarovanih mestih. Tudi otroci so z namernim zažiganjem trave v gozdu povzročili precej požarov. Zlasti velja to za Zgornjesavsko dolino, kjer pasejo živino in si ob tem kurijo ogenj. Po podatkih, ki so na razpolago, so precej požarov v Zgornjesavski dolini povzročile tudi iskre z mimovoznih vlakov.

LETOS ŽE 24 POŽAROV

To ni nič kaj razveseljiva bilanca. Predvsem v marcu smo zabeležili kar 24 požarov na travnatih in gozdnih površinah. Razen tega jih je bilo nekaj tudi na gospodarskih poslopih. Vsi so nastali iz podobnih razlogov, kot smo jih omenili za leto 1959. Tu je bila največkrat posredi neprevidnost in otroška igra.

Oglejmo si nekaj najznačilnejših primerov!

Sirena je prvič v marcu tulila v Trzinu, ko je ogenj razsajal po travnatih površini, ki so jo zažgali otroci.

Kdo bi si mislil, da ima cigaretni ogorak tako čudežno moč. Prepričani smo, da se človek, ki je 11. marca letos vrnil cigaretni ogorak v drevoredu ob Stari cesti v Kranju tega ni zavedal. Pray ta ogorak je botroval, da je zgorela trava in grmičevje na površini 2400 kvadratnih metrov.

14. marca letos, je gorelo tudi na Košeninah pod Zalim logom na po-

vršini 3 ha. Zgorela je trava, grmičevje in mlado drevje. Požar je povzročila starejša ženska, ki je po čiščenju travnika zažgala nagrabljeno travo. Zaradi vetra se je ogenj kmalu razširil.

NEVARNOST ZA ČLOVEŠKA ŽIVLJENJA

Požari, ki jih zanetijo otroci, razene materialne škode, lahko povzročijo tudi opekline ali celo terjačo človeška življenja. Tak primer se je zgodil tudi 4. marca letos, ko so otroci na Hujah v Kranju kurili suho travo. Med njimi je bila tudi šestletna deklica, ki je po nesrečnem naključju padla v gorečo travo in se ji je pri tem vnela obleka. Dobila je težje opekline in brž so jo morali odpeljati v bolnišnico.

ŠE VEDNO VELIKA NEVARNOST

Meteorologi predvidevajo še naprej dokaj suho spomladansko vreme. Zato je nevarnost gozdnih in drugih požarov še toliko večja. Pazljivost izletnikov, ki si v teh dneh iščejo razvedrilo v naravi bo brez dvoma precej pripomočila, da ne bodo povzročili nepotrebnega požara in s tem precejšnje materialne škode.

Starši pa morajo paziti na otroke in jih vedno opozarjati, da se ne bodo igrali z ognjem ne vurnih mestih za požare. Razen tega smo dolžni vsi državljani, da dosledno pazimo na naše naravno bogastvo - gozdove.

M. Živkovič

Slepi na svetu

Po nepopolnih podatkih je na vsem svetu okoli 9,5 milijona slepih, od tega 7 milijonov na področju. Po kontinentih jih je največ v Afriki. Okoli štiri petine vseh slepih je v Afriki in Aziji.

Statistike povedo, da je samo v Indiji okoli 2 milijona slepih, med temi vsaj 100.000 otrok. Ob gornjem toku Nila pride na 100 tisoč prebivalcev povprečno 4000 slepih.

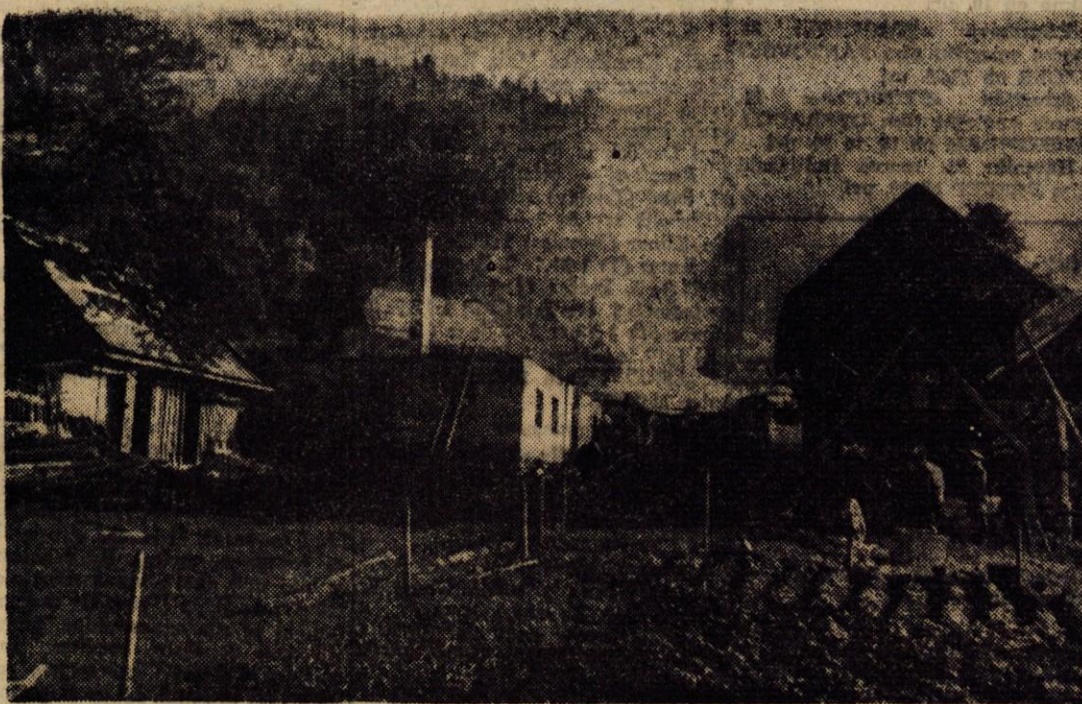
Strokovnjaki so ugotovili, da je med slepimi v nerazvityh deželah okoli 90 % žrtev bolezni, ki bi jih lahko preprečili, če bi se oboleli ljudje pravočasno zatekli v zdravstvene ustanove, seveda če bi jih bilo dovolj. V nekaterih zahodnoafriških deželah na primer boleha nad 400.000 ljudi za tako imenovano rečno slepoto, boleznijo, ki jo prenašajo muhe.

Skoraj povsod po svetu si oblasti ali človekoljubne ustanove prizadevajo, da bi slepe osposobile za samostojno delo. Tako slepi opravljajo vrsto del, zaposleni so na primer kot telefonisti v centralah, kjer so se zaradi izrednega spomina po splošnih ugotovitvah že močno uveljavili.

V Izraelu imajo celo šolo za slepe stenografe, nedavno pa je začela neka ameriška tovarna izdelovati stroje za slepe strojepeške, ki zmorojo baje po ustreznih vaji do 140 besed na minuto.

Ali že veste?

... da Jugoslavlani izdajo letno mnogo več denarja za tobak kakor pa za kurjavo. Za prehrano izdamo polovico manj denarja kakor pa za industrijske izdelke, od katerih je na prvem mestu tekstil. Vsako leto prodajo blizu 100 milijonov metrov bombažnih tkanin in okoli 30 milijonov svilnenih in volnenih tkanin.

Zalosten je pogled na pogorišče...

Debelo uro je sedel z »O.P.« sklonjen nad generalštabnim zemljevidom, da bi odkrila ime - toda zastonj. Potem pa je Michel moral spet nazaj v Francijo, kjer je imel važen sestanek.

»O.P.« je iskal dalje - še vedno brez uspeha. Premetaval je zemljevide, potniške vodiče, adresne knjige, toda tistega vražjega imena ni bilo nikjer. Nobenega smisla ni imelo več - Michel je gotovo slabo slišal ime, čeprav mu tega človek ne bi prisodil.

Bilo je neke sobote, enega tistih redkih dni, ko se je »O.P.« mogel peljati k svoji ženi. Že je bil na kolodvoru, ko se je zavedel, da ne bo imel miru, dokler ne reši uganke. Telefoniral je svoji ženi, se opravičil pri njej, vrnil se je spet v svojo pisarno in lov za gradom se je začel znova.

Sele pozno po polnoči je zasledil divjačino. V starem vodiču je bila posvečena cela stran distriktu Abbeville in na majeni karti na nasprotni strani je bilo zapisano ime Chateau de Ribaucourt. Švicarski brzojavni urad je bil odprt vse noč. »O.P.« je svoje poročilo šifriral sam in ga oddal ob treh zjutraj.

Ob 9. uri je prejel iz Londona odgovor: »Potrjujem vaš 0300. Ob 0600 Chateau našli, ob 0800 Chateau bombardiran. Provrsnost delo!«

Nekaj mesecev pozneje je angleška armada na svojem pohodu v tiste kraje našla popolnoma razbito poslopje v bližini Chateau. Francoski kmetje so poročevalskemu častniku kazali vrsto grobov ob bombnem napadu padlih Nemcev. Med njimi je bil tudi poveljnik edince, polkovnik Siebel.

XLI

IZDAJA

Kdor živi tako življenje kot Michel Hollard, mora biti pripravljen, da bo prej ali slej napočil trenutek, ko bo treba pogledati katastrofi v oči. Zavedel se je dobro, da vedno ne more iti »dobro«. Njegove najboljše ljudi so polovili drugega za drugim, jih nečloveško mučili, deportirali, streljali. Več kot čudno je bilo že, da se je ravno on, ki je bil najbolj eksponiran, najdlje izmikal odskritju in aretaciji.

Mednarodne smučarske tekme v alpskem smučanju

Šumi v snežnem metežu

(Nadaljevanje s 1. strani)

valj iz Jesenic, Ljubljane, Maribora, Zagreba, Tržiča, Kranjske gore, Celja, Javornika, Jezerskega, Gorj, Trbovelj, Idrije, Beljaka, Lienz, Feistritza in Kranja. To tekmovalno je bilo tudi ekipno za prehodni pokal Planinskega društva iz Kranja, ki ga je tudi letos osvojil Triglav. Vreme je bilo odlično, sneg pa tudi dober.

Na 380 m dolgi slalom progi z višinsko razliko 120 m in 60 vrstici, je v soboto zmagal med člani Avstrije Sodar. Drugo in tretje mesto si delita Peter Križaj in Peter Lakota. Na naslednjih dveh mestih sta spet dva Avstrijca. Kranjčan Šumi je prišel šele na 5. oziroma 6. mesto. Državni prvak Tomaž Jamnik ni imel sreče in je v drugem teku padel in nato odstopil, medtem ko

je imel v prvi vožnji odličan čas.

Članice so se hkrati merile tudi za naslov slovenske prvakinje. To pot je bila najboljša Maja Rutar, ki je odlično vijugala med zapletenimi številnimi vrstici in hkrati dosegla odličan čas in bi med mladinci zavzela 3. mesto. Fanedlova je že v prvem teku imela večji spodrslija in ji ni kazalo drugega, kot da je odstopila od nadaljnjega tekmovanja. Tudi Zupančičeva in Majdi Ankeletovi ni šlo najbolje. Obe sta v prvi vožnji padli in si zapravili nekaj dragocenih sekund. V drugi vožnji pa je Ankeletova odlično zapeljala, vendar zamujenih sekund ni mogla nadoknaditi. Zadovoljiti se je morala šele s četrtem mestom.

Najštevnejši so bili mladinci, vendar kvaliteta ni bila zadovoljiva. Za mlajše mladince pa je bila proga tudi nekoliko pretežka. V ženski mladinski konkurenci pa tudi s 5 mladinkami na slovenskem prvenstvu res ne moremo biti zadovoljni. Organizacija v rokav kranjskega Triglava je bila odlična.

Rezultati — slalom — člani: 1. Stefan Sodar (Feistritz) 1:31,7; 2. do 3. Peter Križaj (Ljubelj) in Peter Lakota (Jesenice) 1:36,0; **članice:** 1. Maja Rutar 1:58,7; 2. Barbka Jamnik (obe Triglav) 2:06,0; 3. Ljiljana Praček (Jesenice) 2:09,3; **starejši mladinci:** 1. Fric Detiček (KG) 1:54,5; 2. Peter Starc (Triglav) 1:54,6; 3. Rudi Teyrovsky (Ljubelj) 1:58,8; **mlajši mladinci:** 1. Peter Boškin (Jesenice) 1:57,9; 2. Blaž Jakopič (Jesenice) 1:59,9; **mladinke:** 1. Marija Usenik 2:33,3; 2. Majda Marinko 1:47,0; 3. Jelka Polan (vse Enotnost) 2:50,0.

Danes je bil na sporedu veleslalom. Progo sta trasirala Magušar in Blažič iz vrha Kravca proti Tihi dolini. Imela je 32 vrstic, dolga je bila 1300 m z višinsko razliko 250 metrov. Tekmovanje sta ves čas močno motila sneg in meza. Vidljivost je bila izredno slaba, kar je oviralo tekmovalce in povzročalo pogoste padce. Nastopilo je 124 tekmovalcev in tekmovalk iz 17 klubov.

Glavni favoriti v današnjem tekmovalstvu v veleslalomu so bili Lakota, Šumi, Jamnik in Avstrijec Sodar. Borba med temi tekmovalci je bila zanimiva. Kljub snežnemu metežu je Šumi z zanesljivo vožnjo dosegel najboljši čas in zaslužen osvojil prvo mesto. Lakota je zaradi dveh padcev odstopil.

Pričlanah je bila spet najuspešnejša Kranjčanka Maja Rutar, vendar tokrat na ogorčeni borbi s Slavico Zupančičevo. Mladinci so bili zelo izenačeni, vendar je spet zmagal Detiček iz Kranjske gore.

Rezultati — veleslalom — člani: 1. Šumi (Triglav) 1:10,3; 2. Dornik (Ljubelj) 1:11,5; 3.—4. Jamnik (T) in Klinar (Jesenice) 1:12,1; **članice:** 1. Rutar (T) 1:21,1; 2. Zupančič (T) 1:21,8; 3. Praček (Jesenice) 1:40,2; **mladinci:** 1. Detiček (KG) 1:17,9; 2. Starc (T) 1:18,4; 3. Klinar (Jesenice) 1:19,2; **ekipno:** 1. Triglav 9:50,7; 2. ASKO Villach 10:04,8; 3. Jesenice 11:28,3.

Izjavi zmagovalcev:
JANEZ ŠUMI: »Zadovoljen sem z uspehom, zato ker je bila ostra konkurenca. Tudi čas je bil kljub slabemu vremenu še kar dober.«
FRIC DETIČEK: »Ponosen sem na zmago. Najboljši konkurenti so bili Starc, Klinar in Boškin. Upam da bom tudi na Zelenici zmagal.«

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V SKOKIH PONOVO PRELOŽENO
Planica, 19. marca — Danes bi moralo biti na 80-metrski skakalnici republiško prvenstvo za člane v skokih, ki je bilo pred mesecem dni preloženo zaradi vetra v Črni. Tudi danes prireditelji niso imeli sreče in je bilo zaradi sneženja spet preloženo na kasnejši čas. J.

Zadnji športni rezultati

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA
Crvena zvezda : Sarajevo 1:0
Velež : Hajduk 2:0
Beograd : Vardar 2:2
Reka : Voivodina 1:3
Dinamo : Partizan 0:1
Split : Radnički 6:0
II. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA
Sloboda : Triglav 3:1
Zelezničar : Karlovac 2:1
Zagreb : Trešnjevka 3:3
Borac : Varteks 1:1
Čelik : Lokomotiva 3:1
Proleter : Šibenik 3:1
SLOVENSKA CONSKA NOGOMETNA LIGA
Nafta : Gorica 1:1
Triglav : Kladivar 1:2
Rudar : Sobota 6:4
Slovan : Ljubljana preloženo
Ilirija : Krim 2:2
Olimp : Maribor preloženo

Naša športna prognoza

PARI ZA DRUGO KOLO

Sobota : Triglav, Tržič B : Triglav B, Planika : Senčur, Skofja Loka : Tržič, Naklo : Mladost in Prešeren : Jesenice.

Prognoze o izidih pošljite do vključno četrta!

TELESNA KULTURA

Skakalne tekme v počastitev 20-letnice ljudske revolucije

Uspeh načrtne vzgoje

Okrog 200 tekmovalcev - Janez Poldo na startu!

Planica, 19. marca — Zaradi izredno slabega vremena, saj je danes tu ves dan močno snežilo, so bili skoki le na 40 in 15-metrski skakalnici. Na tej reviji skakalcev v počastitev 20. obletnice ljudske revolucije, ki jo je danes priredila Smučarska zveza Slovenije je nastopilo blizu 200 skakalcev, toliko kot jih že dolgo ni bilo v planinskem kotu. Člani in mladinci so tekmovali na 40-metrski skakalnici, a pionirji, ki jih je bilo okrog 100, pa so se poganjali preko 15-metrski skakalnici. Močno sneženje je zelo oviralo skakalce, ki pa so se kljub temu pogumno poganjali čez mostiček skakalnice. Z udeležbo smo bili izredno zadovoljni, zlasti še ker je bilo tako slabo vreme, pa se kljub temu zbralo pod Poncami toliko skakalcev iz vse Slovenije. To je nedvomno posledica načrtnega vzgajanja mladega skakalnega naraščaja v letošnjih številnih skakalnih šolah širom po naši domovini, zlasti pa skakalni šoli v Planici, ki jo je vodil naš skakalec in trener Ljotič Gorjanc.

V članski konkurenci danes niso nastopili najboljši skakalci, ker je bila predvidena tekma za repub-

liško prvenstvo na 80-metrski skakalnici odložena. V mladinski skupini so bili na startu skoraj vsi najboljši mladinci, med katerimi je bil to pot najboljši Šmid iz Mojstrane. Med mlajšimi mladinci se je najbolj odlikoval talentirani Smolej iz Javornika. Najbolj smo bili navdušeni nad najmlajšimi skakalci, ki so kljub slabi smučarski opremi prišli meriti moči na 15-metrski skakalnici. Poudarimo lahko, da nam raste dober rod mladih skakalcev, ki se bodo lahko razvili v dobre tekmovalce, če jih bomo še naprej skrbno in načrtno vzgajali. Med temi mladimi skakalci smo opazili tudi sina večletnega državnega prvaka Janeza Polde — Janeza Poldo mlajšega, ki se je med številnimi tekmovalci uvrstil na 8. mesto.

S prireditelji smo lahko kljub izredno težkim vremenskim pogojem zadovoljni in gre organizatorjem SZS vse priznanje, da je sploh v takšnih pogojih izvedla to lepo zamisljeno revijo skakalcev v Planici.

Rezultati — člani: 1. Sever (Velenje) 182,5 (25, 23); 2. Gabrijel (Logatec) 161,0 (26, 25); 3. Vidovič (Triglav) 143,8 (24, 22); **starejši**

mladinci: 1. Šmid (Mojstrana) 194 (26, 25,5); 2. Samar (Jes.) 186,5 (25, 23,5); 3. Brilej (Enotnost) 186,5 (25, 23,5); 4. Kolenc (NG) 178 (25, 24); 5. Kralj (Jes.) 161 (26, 25); **mlajši mladinci:** 1. Smolej (Javornik) 197 (24, 24); 2. Košir (KG) 187 (24, 22); 3. Podlipnik (Ločan) 176,5 (21, 21); 4. Pernel (Mojstrana) 165 (20, 20) in 5. Jurman (E) 157,5 (20, 20); **pionirji:** 1. Mlakar (Logatec) 185,1 (10, 10,5); 2. Kraiger (Bled) 176,8 (8, 9); 3. Čučnik (Javornik) 174,5 (8,5, 8,5); 4. Pretnar (Gorje) 173,6 (9, 9); 5. Dolhar (E) 172,9 (8,5 in 9).

Jože Javornik

Zimsko košarkarsko prvenstvo Gorenjske

Spet neodigrane tekme

Skofja Loka, 19. marca — Danes je bilo odigrano VI. kolo zimskega košarkarskega prvenstva Gorenjske. Kot prejšnjo nedeljo, ko zaradi nesporazuma ni bilo tekem na Jesenicah, tako tudi danes v Skofjo Loko ni prišla ekipa Partizana iz Medvode. Odigrana je bila le ena članska tekma, in sicer med domačim Partizanom in Triglavom II iz Kranja. Zmagali so Skofječani z rezultatom 51:49.

Tekmi Triglav II : Partizan Medvode in Partizan Skofja Loka : Partizan Medvode sta bili verificirani 20:0 w. o.

M.

ATLETIKA V KAMNI GORICI

Preteklo nedeljo, 12. marca, je bilo v Kamni Gorici propagandno atletsko tekmovalstvo, in sicer v metu kopja, krogla, kladiva in diska. Udeležba je bila zadovoljiva, saj se je zbralo precej tekmovalcev iz okolice Kamne Gorice. Zlasti smo lahko zadovoljni z rezultati:

Krogla: 1. Janez Solar 13,81 m; 2. Lado Kržišnik (oba Kamna Gorica) 11,45; **disk:** 1. Janez Solar (KG) 35,40; 2. prof. Jože Azman (Kropa) 34,60; **kopje:** Janez Solar (KG) 48,60; 2. Lado Kržišnik (KG) 47,80; **kladivo:** 1. prof. Jože Azman (Kropa) 38,20.

V. J.

Titan najboljši

Kamnik — Na Veliki planini je »Titan« iz Kamnika v medobratnih smučarskih tekmah kamniških podjetij osvojil prehodni pokal ter je že peto leto izšel kot zmagovallec. Za njim so se zvrstili podjetje »Kamnik«, »Alprem« itd. Istočasno so tekmovali za prvenstvo tudi člani smučarske sekcije športnega kluba. Prvaka v alpskih disciplinah sta postala Kralj in Skoričnik.

ŠAH

SRDJAN BAUDEK

PRVAK KRANJA

Pretekli četrtlet je bilo končano šahovsko prvenstvo Kranja za letoš. Na turnirju je sodelovalo 12 igralcev. Kljub temu, da na turnirju niso sodelovali vsi najboljši kranjski šahisti, je bil turnir na dostojni kvalitetni ravni. Zanesljivo je prvo mesto osvojil mojstrski kandidat Srdjan Baudok z 10,5 točkami. Sledijo moški Henrik Zbil z 10, Borislav Simić 7,5, Franc Braniselj in Marjan Drole 6,5, Dolinšek 5 točkami itd.

B.

Gorenjska nogometna liga

Mladost : Skofja Loka 0:0
Senčur : Naklo 1:1
Triglav B : Prešeren 1:0
(prekinjena v II. polčasu)
Tržič B : Tržič (neodigrana)

Po sončnih dneh - sneg po vsej Gorenjski

Mar sta zima in pomlad zamenjali vlogi?

Kranj, 19. marca — 21. marca, torej čez dva dni, bo nastopila pri nas prava, »uradna« ali če hočete, koledarska pomlad. Čeprav so se letos nekateri hudovali nad mlo zimo, češ da nam je odmerila pre malo »bele opojnosti«, je ta srd kmalu prešel, kajti namesto zime je prišla pomlad, prava pomlad s toplimi dnevi, s prijetnim vonjem zraka. Kar čudno se nam je zdelo, da je vigred tokrat tako pohitel. Lepih sončnih dni kar ni bilo konca, dokler ni z današnjim dnem prišlo razočaranje — dež. Še večer je bilo nebo jasno, da je sonce prenevalo zemljo na vseh krajih, vendar so nekateri »vremenslovski« ljudje že nekaj »čutili«. Prišlo je torej deževje, kot smo dejali, to je kaj to — narava nam jo je že bolj zagodla — s snegom. ki smo ga po lepih pričakovanih sredi marčne pomladi najmanj pričakovali.

Danes je snežilo po vsej Gorenjski. V KRANJU je sprva močno deževalo, okrog 13. ure pa se je med dež začel mešati sneg, ki je skozi vse popoldne vztrajno naletal. Na JESENICAH je do 11. ure moč-

J. Z.

MALI OGLASI

PRODAM

Prodajam nekaj tisoč sadik črnega ribeza vrste Wellington in Goliat po nizki ceni. Ljubno 2, Podnart 950

Štiristanovanjsko hišo z vsemi pritiskalnimi prodaj v Kranju. Informacije: Gras Slavko, Zeje 9, Kranj 955

Prodajam novo dvoblatno vodno črpalko. Rakovec, Poljščica, Podnart 981

Ugodno prodajam odlično ohranjen flat 1100 E, letnik 1953. Valjavec, Mošnje 36, P. Brezje 998

Prodajam motorno kolo Jawa 250 cm s prevoženimi 16.000 km. Naslov v oglašnem oddelku 1001

Prodajam motorno kolo Roler Tomos. Zlato polje 9, Kranj. Ogled vsak dan 1012

Mizarskega pomočnika za furnirana dela sprejemam takoj. Polak Jurij, mizar, Drulovka 1022

Prodajam zakonsko spalnico iz trga lesa. Naslov v oglašnem oddelku 1038

Prodajam 4 AŽ panje z družinami. Ogled čebel je vsako nedeljo. Zupan Peter, Zalag 57, Cerklje 1058

Prodajam 100 kg semenske grahore. Prebačev 19 1057

Globok otroški voziček v dobrem stanju ugodno prodajam. Cena 7000 dinarjev. Naslov v oglašnem oddelku 1058

OSTALO

Gostilna pri »Zlati ribi«, Kranj obvešča spoštovane potrošnike, da prodaja pristna stajarska vina: belo, črno in rdečo po 200 din liter 1025

Dne 15. marca ob 12.30 sem izgubil od Kranja do Skofje Loke rezervno kolo od Lambete. Najditelja prosim naj ga vrne proti nagradi Klemenčič Martinu, Gorenja vas 58, nad Sk. Loko 1028

CP »Gorenjski tisk«, Kranj sprejme v službo

visokokvalificiranega mehanika za vzdrževanje strojev

Stanovanjska skupnost Kranj »Center« razpisuje mesto vodje servisne ključavničarske delavnice

Pogoji: ključavničarski ali kleparski mojster z najmanj 5 let službe, vešč v organiziranju podjetja.

Plača po dogovoru.

Ponudbe z navedbo življenjepisov, dosedanje zaposlitve in z dokazili kvalifikacije, pošljite do 25. marca 1961 na naslov: Stanovanjska skupnost Kranj - Center - Servisna služba stanovanjskih skupnosti, Kranj, Tavčarjeva ul. 45.

Tekstilna tovarna Sukno Zapuže prodaja

p. Begunje na Gorenjskem

slednja osnovna sredstva:

1. ogrodje barvnega aparata;
2. ročne stave, leseno ogrodje, nekompletne;
3. stiskalnice za volno;
4. decimalno tehtnice;
5. tehtnice za merjenje predliva;
6. 2 klopi;
7. stiskalnice za prejo;
8. šivalni stroj z glavo;
9. kad za pranje;
10. glavo šivalnega stroja in
11. računski stroj.

Interesenti si lahko ogledajo navedeno opremo v podjetju vsak dan od 6. do 14. ure.

Ponudniki privatnega sektorja pridejo v poštev v kolikor ne bi bila oprema prodana družbenemu sektorju do 31. marca 1961.

Tovarna gumijevih izdelkov

„Sava“ Kranj išče čevliarja,

ki bi popravljaj zaščitne čevlje na svojem domu s svojim orodjem. Plačilo po dogovoru. Interesenti naj se zglase v nabavnem oddelku.